

תשובות בסגנון בחירה לספר דברים עפ"י מסמך השאלות

תשובות

1. א. ר"ח שבטל שנת ה- 40 לצאת בני ישראל ממצרים וכולם מקומות שבהם חטאו בני"י.
- ב. ר"ח שבט שנת ה- 39 לצאת בני ישראל ממצרים, וכולם מקומות שבהם חטאו בני"י.
- ג. ר"ח אדר שנת ה- 40 לצאת בני ישראל ממצרים, וכולם מקומות שבהם חטאו בני"י.

2. א. עשתי עשר הוא חודש אחד עשר והחודש הראשון הוא תשרי.
- א. עשתי עשר הוא חודש שנים עשר והחודש הראשון הוא ניסן.
- א. עשתי עשר הוא חודש אחד עשר והחודש הראשון הוא ניסן.

3. א. לנסוע מהר חורב, והוא הר חורב הנמצא בסיני.
- ב. לנסוע מחורב והוא הר סיני.
4. לנסוע מחורב הנמצא במצרים.

4. א. דברי חיבה.
- א. דברים סתם.
- ב. דברי תוכחות.

- ג. א. משה לא רצה לחזור על כל הפרשיות.
- ד. מזכיר ברמז שהם המקומות, מפני כבודן של ישראל.
- ג. משום שמשה היה לפני מותו ולא רצה לריב עימם.

6

במדבר	תלונות על המים
בערבה	חטא בעל פעור
סוף	התלונות מים סוף למה למות כאן.
פארן	התלונות על המן
תופל	חטא המרגלים
חצרות	מחלוקת קורח
די זהב	חטא העגל

7. א. חטא המרגלים, ונתעכבו 40 שנה במדבר.
- ב. חטא

העגל, ונתעכבו 40 שנה במדבר.

- א. חטא המרגלים, נתעכבו 20 שנה וחטא העגל 0 שנה.

8. א. כי משה לא נכנס לארץ ישראל.
- ב. כדי שבני ישראל יראו שלהי יש כח.
- ג. כדי שבני ישראל לא יאמרו שאין לו כח להכניס אותנו לא"י לכן מחפש עילה וסיבה ומתלונן.

9. א. פעם הוא היה נהר קטן וכעת הוא נהר גודל.
- ב. משום שהוא מוזכר עם ארץ ישראל שהיא הארץ המובחרת זוכה להקרא "הגדול".
- ב. בזכות בני ישראל זרמו הרבה מים והפך להיות גדול.

10. א. בגלל חטא העגל.
- ב. אם לא היו מתלוננים על המן היו נכנסים ללא מלחמה.
- ג. אם הם לא היו שולחים מרגלים לא היו נכנסים בלא מלחמה.

11. א. חכמים- מבין מה שמלמדים אותו. נבונים- מבין דבר מתוך דבר.
- ב. חכמים- מבין מה שמלמדים אותו. נבון- אדם זקן.
- חכמים- אנשים צדיקים. נבון- מבין דבר מתוך דבר.

12. א. בפרשת יתרו יתרו, וכאן גם ירתו.

ב. בפרשת יתרו משה, וכאן הקב"ה.
ג. בפרשת יתרו מציע, וכאן משה.

13) א. תשובה ב' ותשובה ג' הם אותו דבר!
ב. ושפטתם צדק, לא תכירו פנים במשפט, כקטון כגול תשמעון, ולא תגורו מפני איש.
ג. לשפוט צדק, להתיחס שווה לכולם, דין פרוטה כדין מאה, לא תפחדו מפני איש.

14) א. משה נענש בסיפור של פנחס בן אלעזר בערבות מואב.
ב. משה נענש בזה שלא נכנס לארץ ישראל.
ג. משה נעשה במשפט בנות צלפחד שלא ידע מה לענות והיה זקוק לשאול את ה'.

15) פירושו א מכו תשובה ג'.
ב. פירוש א': קטן- דין פרוטה : גדול= דין מאה.
פירוש ב': קטן= עני : גדול= עשיר.
פירוש ג': קטן= עני : גדול = עשיר.
ג. פירוש א': קטן- דין פרוטה : גדול- דין מאה.
פירוש ב': קטן= עשיר : גדול= עני
פירוש ג': קטן= עני : גדול= עשיר.

16) א. 12 מרגלים אחד מכל שבט, חוץ משבט בנימין.
ב. 12 מרגלים אחד מכל שבט, חוץ משבט יהודה.
ג. 12 מרגלים אחד מכל שבט, חוץ משבט לוי.

17) א. ויקחו בידם.
ב. ויורידו אלינו.
ג. וישבו אותנו.

18) א. כל העם מגיל 20 שנה ומעלה, משה ואהרן.
ב. כל העם מגיל 40 שנה ומעלה, משה ואהרן.
ג. כל העם מגיל 20 שנה ומעלה, משה וכלב.

19) א. יהושע וכלב, שאר המרגלים, ואמרו שהארץ חזקה וגדולה ולא נוכל לנצח.
ב. יהושע וכלב, שישה מרגלים, ואמרו שהארץ חזקה וגדולה ולא נוכל לנצח.
ג. פנחס בן אלעזר, המרגלים, ואמרו שהארץ חזקה וגדולה ולא נוכל לנצח.

20) א. בני עשיו מואב, עמון ומדין.
ב. לסיחון ועוג הוא שולח שליחי שלום ואת עוג הוא כובש מיד.
ג. בני עשיו מואב עמון.
ד. את סיחון הוא כובש מיד ולעוג הוא שולח שליחים.
ה. בני עשיו, מואב עמון.
ו. לסיחון הוא שולח שליחי שלום ואת עוג הוא כובש מיד.

21) א. האיסור להתגרות בבני עשיו משום שהובטחה ארצם בירושה לעמון.
והעמים הנוספים : מואב עמון.
ב. האיסור להילחם בבני עשיו משום שארצם הובטחה ע"י ה' כירושה לעשיו.
והעמים הנוספים : עמון מואב.
ג. האיסור להציק לבני עשיו כי ארצם הובטחה לישמעאל.
והעמים הנוספים : עמון ומואב.

22) א. סיחון ועוג והשבטים ראובן גד וחצי שבט אפרים.
ב. סיחון ועמון והשבטים ראובן גד וחצי שבט המנשה.
ג. סיחון ועוג והשבטים ראובן גד וחצי שבט המנשה

23) א. עמלק והציווי למחות את שמו מתחת השמים (מצות זכור).

- ב. סיחון והציווי למחות את שמו מתחת השמים (מצות זכור).
ג. גבעון והציווי למחות את שמו מתחת השמים (מצות זכור).
- 24 א. כי בני ישראל לא התכוונו לשמוע בקול ה', ורצו לכבוש את מואב.
ב. על מואב נאסר רק מלחמה ולכן בניי היובוזזים את מואב, אולם בני עמון גם זה היה אסור לבני ישראל וזה בזכות אבות חסד של ה' לאם עמון (בת לוט).
ג. על מואב נאסר רק מלחמה ולכן בניי היו נמנעים מלהלחם.
- 25 א. משה חשש מעוג שאולי יש לו זכויות כי היה עוזר לאברהם אבינו.
ב. משה חשש מעוג שאולי יש לו זכויות כי היה עוזר ליעקב אבינו.
ג. משה חשש שאולי יש לעוג יותר אנשים משיש לבני ישראל.
- 26 א. השטחים נכבשו מסיחון ועוג וחולקו לשבטים ראובן גד וחצי שבט אפרים.
ב. השטחים נכבשו מעמון ומואב וחולקו לשבטים אפרים גד וחצי המנשה.
ג. השטחים נכבשו מסיחון ועוג וחולקו לשבטים ראובן גד וחצי המנשה.
- 27 א. משום שהיה להם רכוש רב והתנאי שלא יתנתקו מאחיהם שמעבר לירדן.
ב. משום שהיה להם רכוש ומקנה רב והתנאי שיעברו חלוצים לפני המחנה בכיבוש ארץ ישראל.
ג. משום שהם עזרו למשה בכיבוש הנחלות והתנאי שישמרו את התורה.
- 28 א. משום חטא בנות צלפחד שהתגאה שהוא יודע את הדינים.
ב. משום חטא מי מריבה שנצטווה להכות את הסלע והוא דיבר.
ג. משום חטאו כאשר נצטווה לדבר אל הסלע והוא היכה את הסלע.
- 29 א. ה' לא מסכים לאף בקשה של משה.
ב. ה' מסכים להראות לו את כל ארץ ישראל אך להכנס לארץ ה' לא מסכים.
ג. ה' מסכים לו לראות את הארץ פעמים.
- 30 א. לשון תחנונים ומשה הכיר לשון זו מדברי ה' "וחנותי את אשר אחון".
ב. לשון צעקה, ומשה הכיר לשון זו מדברי ה' "וחנותי את אשר אחון".
ג. לשון קריאה, ומשה הכיר לשון זו מדברי ה' "וחנותי את אשר אחון".
- 31 א. לאחר כיבוש סיחון ועוג בעבר הירדן, וחשב שאולי הותר הנדר וה' סלח.
ב. לאחר כיבוש סיחון ועוג בעבר הירדן, וחשב שאולי ה' יסלח לו כי היה המנהיג.
ג. לאחר כיבוש עמון ומואב, וחשב שאולי הותר הנדר וה' יסלח לו.
- 32 א. לשון עבר- שזה קרה בעבר הירדן.
ב. לשון לעבור- וזה קרה בחטא מי מריבה.
ג. לשון כעס וזה קרה בחטא מי מריבה.
- 33 א. שה' ידאג לו כאשר יכנסו לארץ ישראל.
ב. שלא יחשוש יהושע ויאמר כפי שמשה נענש כך אני יענש בגלל בני ישראל.
ג. שלא יחשוש מבני ישראל.

ת ש ו ב ו ת

- ג - 34 א. חוקים הם מצוות שבין אדם לחברו משפטים הם מצוות שטעמם ידוע.
ב. חוקים הם מצוות שבין אדם למקום, משפטים הם מצוות שבין אדם לחברו.
ג. חוקים הם מצוות שטעמן לא ידוע, משפטים הם מצוות שבין אדם לחברו.
- א - 35 א. כאשר ישמרו את התורה ויהיו בארץ ישראל יאמרו הגויים רק עם חכם ונבון

- ב. כאשר שמרו את התורה ויהיו במדבר " " " " " "
- ג - 36 א. צריך לזכור וללמד את מצוות ברית המילה
ב. מריך לזכור וללמד את מעמד הר סיני, ואיך שה' דיבר מתוך האש
ג. צריך לזכור וללמד את קריעת ים סוף.
37. ט ב ל ה
- ג - 38 א. ללמד תורה שבע"פ המסבירה את עשרת הדברות
ב. ללמד תורה שבכתב
ג. ללמד את התורה שבע"פ המסבירה את התורה שבכתב חמשה חומשי תורה.
- ב- 39 א. לא לעשות פסל ואם יחטאו ימותו
ב. לא לעשות פסל ואם יחטאו יגורשו מארץ ישראל
ג. להוליד ילדים ואם לא יגורשו מארץ ישראל
- ג - 40 א. האם יש עם ששמע קול ה' מדבר מתוך האש, היש עם שהוציאו אותו באותות ובמופתים
ב. המסקנה רק בני ישראל ראויים לנס הזה
ג. המסקנה : ה' עשה זאת כדי להראות לגויים את כוחו.
א. כמו א' בתשובה א'
ב. המסקנה : ה' עשה זאת כדי להראות לגויים את כוחו.
- ג. א. השמע עם קול אלוקים מדבר מתוך האש, הנסה אלוקים לבוא לקחת לו גוי, באותו ובמופתים.
ב. המסקנה אתה לדעת כי ה' הוא האלקים - ה' הוא יחידי
- ב - 41 א. משה הבטיח לאהרון שיבדיל את שלושת ערי המקלט לפני הכניסה לארץ
ב. משה אמר מצווה שאפשר לקיימה, אקימה ולמדים ממעשה זה שזריזין מקדימין למצוות.
ג. משה רצה לקבוע את ערי המקלט לפני שימות.
- א - 42 א. בצר במדבר לשבט הראובן, כאמות הגלעד לשבט הגדי, גולן בבשן לשבט המנשה.
ב. בצר הגולם לשבט הראובן, כאמות במדבר לשבט הגדי, גולן בבשן לשבט המנשה.
ג. בצר במדבר לשבט דן, כאמות הגלעד לשבט יהודה, גולן בבשן לשבט אפרים.

- א - 43 .א. משה למד את בני ישראל בפעם הראשונה ביציאה ממצרים ובפעם השנייה בערבות מואב.
ב. משה לימד את בני ישראל בפעם הראשונה ביציאה ממצרים ובפעם השנייה בארץ ישראל.
ג. משה לימד את בני ישראל בפעם הראשונה ביציאה ממצרים ובפעם השנייה בעבר-הירדן.

.44

.45

- א - 45 .א. בספר שמות : שמור את יום השבת,
בספר דברים : זכור את יום השבת,
ב.
ג.

- א - 46 .א. עשרת הדברות בספר שמות, מדוע פעם כתוב זכור ופעם שמור,
שחייבים לקיים את שניהם זכור ושמור.
ב. יציאת מצרים, מדוע פעם כתוב זכור ופעם שמור,
ג. עשרת הדברות בספר שמות, מדוע פעם כתוב זכור ופעם שמור, משה שמע
בכתיבה של שמור גם זכור, ובכתיבה הפריד אותם

- א - 47 .א. ב מ ר ה שנאמר "שם שם לו חוק ומשפט"
ב. ברפידים שנאמר "שם שם לו חוק ומשפט"
ג. במצרים שנאמר "שם שם לו חוק ומשפט"

- א - 48 .א. כדי שיכירו בגויים את כוחו של ה'
ב. כדי שנשמור את מצוות ה'
ג. תשובות א' וב' נכונות

.49 תשובה בתוך השאלה

- א. 50 .א. פרשת שמע ישראל (דברים), פרשת ציצית (דברים), פרשת שבת (שמות),
ב. פרשת ציצית (דברים), פרשת שבת (דברים), פרשת שמע (דברים),
ג. פרשת שמע ישראל (דברים), פרשת והיה אם שמוע (דברים), פרשת ציצית
(במדבר).

- ב - 51 א. "ה' אלוקינו" בשביל עם ישראל "ה' אחד" בשביל הגויים
ב. "ה' אלוקינו" עתה - עכשיו ו"ה' אחד" - לעתיד לבוא שיהיה גם אלוקי הגויים
ג. "ה' אלוקינו" עתה - עכשיו ו"ה' אחד" בשביל החוזרים בתשובה.
- ג - 52 א. רש"י לא ממליץ על שום דרך
ב. עשה דברו מפחד - יראה
ג. עשה דבריו מאהבה
- ב - 53 א. וכי יש לאדם שני לבבות "בכל לבבך" לשון רבים! ? אלא יש לאהוב את ה'
גם ביום וגם בלילה.
ב. וכי יש לאדם שני לבבות, "בכל לבבך" לשון רבים! ? אלא יש לאהוב את ה' בשני
יצרים ביצר הטוב וביצר הרע.
ג. וכי יש לאדם שני לבבות - לשון רבים! ? אלא יש לאהוב את ה' גם כשטוב לך
וגם כשרע לך.
- א - 54 א. "בכל לבבך" שלא יהיה לבך חלוק על המקום והכוונה שהאדם לא ירהר בלבו
על מידותיו של ה' גם אם הוא רואה דברים התמוהים בעיניו.
ב. "בכל לבבך" שלא יהיה לבך חלוק - רב עם חבריך
ג. "בכל לבבך" שלא יהיה לבך חלוק על המקום של הורידך.

- א - 55 א. "בכל מאודך מכיון שלאנדים שהממון חשוב יותר מגופם, לכן נאמר בכל מאודך - ממון .
- ב. יש לאהוב את ה' בכל מדה גם במדת הפורענות. אדם מברך על הרעה כשם על הטובה בכל מאודך - מידה.
- ב. "בכל מאודך" א. מכוון לאנשים שהממון חשוב להם יותר מגופם. ב. מכוון למידות שונות של אנשים
- ג. "בכל מאודך" א. מכוון לאנשים שהממון חשוב להם יותר מגופם. ב. מכוון לאנשים שאין להם כסף.
- ג - 56 א. כאשר אדם מקיים מצוות תפילין מכיר את הקב"ה מדבק בדרכיו
- ב. כאשר אדם מקיים כל יום 3 פעמים ק"ש מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו
- ג. כאשר אדם מקיים את המצוות מתוך כך הוא מכיר את הקב"ה ומדבק בדרכיו.
- ב - 57 א. שהמצוות יהיו גם ביום וגם בלילה - היום
- ב. שבכל יום יום כשמקימים את המצוות הן צריכות להיות חדשות כאילו פעם ראשונה עשינו אותה היום.
- ג. צריך להקפיד לקיים בדיוק מה שכתוב בתורה שבכתב - היום.
- ג - 58 א. ושננתם מלשון שינה שאין ללמוד תורה בלילה שישנים.
- ב. ושננתם לשון "שינון" - לימוד שצריך לשנן את התורה 100 פעם ביום.
- ג. "ושננתם" - לשון חדוד שהדברים יהיו מחודדים - ברורים בפיה ואל תגזים כאשר ישאלו אותך בדבר תורה.
- א - 59 א. התורה מתכוונת במילה "בנים" = תלמידים. שתלמידים נקראים גם בנים.
- ב. התורה מתכוונת במילה "לבניך" - בנים = בנים שהאבא צריך ללמד את הבן
- ג. התורה מתכוונת במילה "לבניך"-בנים = שרק הבנים צריכים ללמוד ולא הבנות
- ב - 60 א. "ודברת בם" - שעיקר לימוד התורה צריך להיות עם החבר.
- ב. "ודברת בם" שעיקר דיבורנו צריך להיות דברי תורה והם יהיו העיקר בה.
- ג. "ודברת בם" שיש לדבר דברי תורה כאשר אינו עסוק במלאכה.

- א - 61 .א. הנחת תפילין של יד ותפילין של ראש
ב. הנחת תפילין של יד
ג. הנחת תפילין של ראש
- ג - 62 .א. מצוות הנחת מזוזה בשער היא, שיש לשים מזוזה רק אם גרים 30 יום בבית
ב. מצוות הנחת מזוזה בשער היא, שיש לשים מזוזה רק בשער ראשי
ג. מצוות הנחת מזוזה בשער היא, שיש לשים מזוזה אחת בכל שער או פתח.
- ב - 63 .א. החשש שמא תעזבו את ה' ותרצו להיות ככל הגויים.
ב. החשש שמא תעזבו את ה' ותעבדו אלוהים אחרים.
ג. החשש שמא תעזבו את ה' ולא תקימו את מצוות תפילין.
- ג - 64 .א. לעשות מעשים טובים לאנשים טובים.
ב. ללכת תמיד בדרך ישרה, ומדרך עקומה יש לברוח.
ג. לא להחזיק במחלוקת או בריב, לעשות תמיד "פשרה" ולהתנהג לפנים משורת-הדין .
- ב - 65 .א. מחר הכונה שאם הילד שואל היום יש להשיב תשובה למחרת.
ב. יש מחר שזה עכשיו, ויש מחר שלאחר זמן. וכאן הכונה היא לא ממש למחר אלא לאחר זמן, שאז ישאל הבן.
ג. יש מחר שזה עכשיו, ויש מחר שלאחר זמן וכאן הכונה במילה "מחר", היא שהבן שואל מיד למחרת.

תשובות מקרא

(66)

I. להשמידם כליל ולא לכרות ברית.

II. לגרשם מהארץ.

III. להאכילם ולהשקותם.

(67)

I. כי כאשר אני נותן לכם טובה רבה אין אתם מגדילים עצמכם ומתפארים, ולכן ה' חושק בכם.

II. כי כאשר אני מסביר לכם את הדרך הטובה אין אתם מגדילים עצמכם ומתפארים ולכן ה' חושק בכם.

III. כי כאשר אינני נותן לכם טובה אין אתם מתלוננים ולכן ה' חושק בכם.

(68)

I. ה' בחר בכם כי אתם העם החכם ביותר.

II. ה' בחר בכם כי אתם העם הגדול ביותר מבין העמים.

I I I . ה' לא בחר בכס כי אתם עם גדול, שהרי אתם עם קטן, אלא הוא בחר בכס באהבתו אתכם.

(69)

I . כי משמש בלשון "בגלל" שה' אוהב אתכם.

I I I . כי משמש בלשון "אלא" וה' בחר אתכם לא מרובכם אלא מאהבת ה' אתכם.

I I I . כי משמש בלשון "אלא" ובחר אתכם לא מרובכם אלא בגלל העובדה שאתם עם קטן.

(70)

I . לאוהביו ה' שומר חסד לדור דורים, ואילו לשונאיו הוא לא עושה כלום.

I I I . לאוהביו ה' שומר חסד רק לו, ולשונאיו שומר חסד רק אם חזרו בתשובה.

I I I . לאוהביו ה' שומר חסד לדור דורים שנמצאים כבר בעולם הבא, ואילו לשונאיו משלם שכרם בעולם הזה, כדי שלא יהיה להם חלק בעולם הבא.

(71)

I . משמעות המילה "כיי" שמא או אולי- והחשש שמא (אולי) תאמר בלבבך שהגויים רבים ולא תוכל לנצחם.

I I I . משמעות המילה "כיי" ודאי- שודאי שה' יעזור לנו לנצח את האויבים, אבל החשש הוא שלא כל הגויים ימותו.

I I I . משמעות המילה "כיי" אם- אם אנחנו נהיה טובים אז ה' יעזור לנו לנצח את האויבים.

(72)

I . אם הגויים ימותו מיד, לא יהיה לעם ישראל מספיק אוכל מהאדמות של הגויים.

I I I . אם הגויים ימותו כולם מיד, תהיה שממה ויהיו הרבה חיות רעות שיפגעו בעם.

I I I . אם הגויים ימותו מיד, תהיה שממה בארץ, ובני ישראל ירצו לחזור למצרים.

(73)

I . חטא מי מריבה, חטא קורח ועדתו, חטא בשיטים, חטא העגל. ב. חטא המרגלים.

I I I . חטא המרגלים, חטא העגל, חטא שמעון ולוי, חטא העגל, ב. חטא המרגלים.

I I I . חטא מי מריבה, חטא קורח ועדתו, חטא בשיטים, חטא העגל, ב. חטא העגל.

(74)

I . אם התחלת במצווה, אתה יכול להעביר את המצווה לאחר, ויהיו לך שתי מצוות.

I I I . כאשר האדם מתחיל במצווה, הוא לא חייב לסיים אותה, כי היא כבר מצווה שעשה.

I I I . כאשר אדם מתחיל במצווה הוא צריך לסיים אותה, כי המצווה נקראת על שם מי שגומר את המצווה.

(75)

I . ארץ נחלי מים, ארץ אשר אבניה ברזל, ארץ חמה.

I I I . ארץ נחלי מים, ארץ אשר אבניה ברזל, ארץ חטה ושעורה.

I I I . ארץ חטה ושעורה, ארץ אשר אבניה ברזל, ארץ רעה.

(76)

I . גאווה, כאשר אדם מתגאה, אז הוא זוכר שה' הוציא אותו מארץ מצרים ונתן לו את העושר.

I I I . גאווה, כאשר אדם רואה שה' נתן לו עושר, אז הוא הופך להיות גאותן.

I I I . גאווה, כאשר אדם מתגאה בעושרו ובנכסיו, אז הוא שוכח שה' הוא המוציא אותו ממצרים והמביא אותו לעושר הזה.

(80)

- I. לבנות ארון ללוחות הברית.
- II. לבנות משכן לה'.
- III. לפסול שני לוחות הברית חדשים במקום אלה שנשברו.

(81)

- I. משה הכין עבורם ארון, ה' עשה את הלוחות, משה שיבר אותם.
- II. ה' עשה את הלוחות, ה' כתב עליהם את עשרת הדברות, משה שיבר אותם.
- III. הונחו בארון שהיה במשכן, ה' עשה את הלוחות, משה שיבר אותם.

(82)

- רש"י מספר לנו שהיו שני ארונות, ארון של משה וארון של בצלאל שבנה רק לאחר בניית המשכן.
- ב. רש"י מספר לנו שהיה ארון אחד, אך משה תכנן אותו ובצלאל בנה אותו.
- ג. רש"י מספר לנו שהיה ארון אחד, אותו בנה משה, ובצלאל רק הוסיף לו זהב.

(83)

- I. בזכות שלא חטאו בחטא העגל ובמקום הביכורים.
- II. בזכות שלא חטאו בחטא העגל ובמקום שבט יהודה.
- III. בזכות שלא חטאו בחטא העגל, ובמקום שבט ראובן שחטא בעגל.

(84)

- א. הקב"ה קובע אם האדם יהיה צדיק או רשע אבל אם יהיה חכם או שוטה, החלטה זו היא בידי האדם.
- ב. הקב"ה קובע אם האדם יהיה עשיר או עני, חכם או שוטה, אבל צדיק או רשע, לאהוב את ה' או לא זה לא בידי שמים אלא בידי האדם והוא הבוחר את הדרך.
- ג. הקב"ה קובע אם האדם יהיה עשיר או עני, חכם או שוטה, אבל צדיק או רשע, לאהוב את ה' או לא, גם החלטות אלה הן בידי שמים.

(85)

- I. כפי שהייתם גרים במצרים וה' דאג לכם, כך אתם תדאגו לגר.
- II. כפי שהייתם גרים במצרים וסבלתם, כך עכשיו אתם לא חייבים לעזור לגר.
- III. כמו שהייתם גרים במצרים וסבלתם, כך עכשיו הגר צריך לסבול.

(86)

- א. פסוק יז' עוסק בגבורתו של ה', ובפס' יח עוסק בענותותו של ה', שראו שכאן הוא דואג רק לגרים ונותן להם לחם ובגדים.
- ב. פסוק יז' עוסק בגבורתו של ה', ופסוק יח עוסק בענותותו של ה' שכאן הוא דואג לעשירים ולעניים.
- ג. פסוק יז' עוסק בגבורתו של ה', ופסוק יח' עוסק בענותותו של ה', שכאן הוא דואג ליתום, לגר ולאלמנה.

(87)

- I. עשרת המכות, חטא העגל, עונש קורח ועדתו.
- II. עשרת המכות, קריעת ים סוף, עונש קורח ועדתו.

III . עשרת המכות, עונש קורח ועדתו.

IV . עשרת המכות, עונש קורח ועדתו, נס המן.

(88)

א. ארץ ישראל תלויה בגשם, ארץ מצרים לא תלויה בגשם (נילוס).

והקשר : אם שומעים בקול ה' למצרים אין גשם, ולנו יש.

ב. ארץ ישראל לא תלויה בגשם ומצרים תלויה בנילוס.

והקשר : אם לנו יש גשם, אף להם יש.

ג. ארץ ישראל תלויה בגשם והיא ארץ הרים, מצרים תלויה בנילוס, ואם

שומעים בקול ה' יש גשם ואם לא אין.

(89)

I . 1. ארץ טובה נחלי מים. 2. ארץ חטה ושעורה. 3. ארץ ענקים ורמים.

II . 1. ארץ טובה נחלי מים. 2. ארץ חטה ושעורה. 3. ארץ זבת חלב ודבש.

III . 1. ארץ הרים וגבעות. 2. ארץ חטה ושעורה. 3. ארץ של פירות גדולים.

(90)

א. התורה מציינת את ההבדל כדי להראות שארץ ישראל משובחת ממצרים.

1. בארץ ישראל אין צורך לעמול ולעשות תעלות מים כמו במצרים.

2. הגשם משקה מקום גבוה ומקום נמוך, ומצרים רק מקום נמוך.

ב. התורה מציינת את ההבדל כדי להראות שארץ ישראל משובחת ממצרים.

1. בארץ ישראל אין צורך לעמול ולעשות תעלות מים כמו במצרים.

2. הגשם משקה מקום גבוה ונמוך, ומצרים משקה רק מקום גבוה ולא נמוך.

ג. התורה מציינת את ההבדל כדי להראות שמצרים משובחת מארץ ישראל.

1. בארץ ישראל אין צורך לעמול ולעשות תעלות מים כמו במצרים.

2. הגשם משקה מקום גבוה ומקום נמוך, ובמצרים הגשם משקה רק מקום נמוך.

(91)

א. אפשרות א : הכתוב מדבר בשבחה של ארץ ישראל שהיא טובה יותר ממצרים.

אפשרות ב : הכתוב מדבר בשבחה של מצרים ומתוך כך למד אתה על גנותה של ארץ ישראל, והכתוב מביא הוכחה לכך מחברון.

ב. אפשרות א : הכתוב מדבר בשבחה של ארץ ישראל ובשבחה של חברון.

אפשרות ב : הכתוב מדבר בשבחה של מצרים ומתוך כך למד אתה על גנותה של ארץ ישראל.

ג. אפשרות א : הכתוב מדבר בשבחה של ארץ ישראל שהיא טובה יותר. אפשרות ב :

הכתוב מדבר בשבחה של מצרים, ארץ צוען, שהיא טובה מחברון.

(92)

א. 1. "ולא יהיה מטר" 2. "והאדמה לא תתן" 3. "וחרה אף ה' בכס".

ב. 1. "ולא יהיה מטר" 2. "והאדמה לא תתן" 3. "ועצר את השמים".

ג. 1. "ולא יהיה מטר" 2. "והאדמה לא תתן" 3. "ואבדתם מהרה מעל הארץ הטובה".

(93)

א. עלינו לשמוע את מצוות ה' בדרגת התלהבות גדולה, כאילו שנשמתנו היתה בהר סיני, כך עלינו לקיים את המצוות היום.

ב. עלינו לשמוע את מצוות ה' שיהיו עלינו כחדשים כאילו שמענו אותם בו ביום, כלומר ממש עכשיו, שהמצוות יהיו חביבות עלינו היום כאילו ממש היום קבלנו אותן מהר סיני.

ג. המצוות יהיו חביבות עלינו אם נחשוב שאנחנו היינו במעמד הר סיני.

(94)

- א. שאדם ילמד רק מתוך אהבה, או כדי שיהיה רב.
- ב. אדם צריך ללמוד תורה עד שיהיה רב.
- ג. שאדם לא ילמד כדי שיקרא רבי, או שיהיה עשיר, אלא שילמד מאהבת ה'.

(95)

- א. כאשר בני ישראל יחזרו לארץ ישראל המצוות לא יהיו להם כחדשות, כלומר שלא ישכחו.
- ב. כאשר בני ישראל יחזרו לארץ ישראל, יהיה קל יותר לקיים את המצוות.
- ג. כאשר בני ישראל יהיו בגלות ויקימו מצוות, הם יחזרו בזכות זה לארץ ישראל.

(96)

- א. אם לא תכבד את הורידך- יקצרון ימידך.
- ב. אם לא תכבד את הורידך- יאריכון ימידך.
- ג. אם לא תכבד את הורידך- דבר זה תלוי במעשיך האחרים.

.97

98

- א. יש להקטיר רק במקום שה' יבחר. ציווי זה מתקשר לפס' אל תקטירו בכל מקום.
- ב. אסור לנתוף אף אבן מן מזבחות ה', כמו מזבחות הגוים. ציווי זה קשור לפס' את מזבחותיהם תיתוצו.
- ג. בעקבות פירוש שני וכי בני ישראל שוברים מזבח ה', אלא הכונה היא שתזהרו שמעשיכם הרעים לא יגרמו לחורבן המקדש.

99

- א. בני ישראל במשך 10 שנים לא הגיעו למנוחה- משכן שילה, ולנחלה- ירושלים.
- ב. בני ישראל במשך 14 שנה לא הגיעו למנוחה- משכן שילה, ולנחלה- זו ירושלים.
- ג. בני ישראל במשך 14 שנה לא הגיעו למנוחה- לנוח מאויביהם, ולנחלה- זו ירושלים.

100

- א. לא תוכל- אינך רשאי.
- ב. הרי כבר למדנו שהענן נחשב למצוות עשה, ומדוע חוזר הכתוב באותו ענין למצות לא תעשה? שלכתחילה אדם שהוא קרוב לירושלים אינו יכול לפדות מעשר שני, ואם הוא כבר פדה, אז פירותיו פדויים בדיעבד.

- 101ב' א. בכל מקום
- ב. רק במקום אשר יבחר ה'
- ג. במשכן נוב בלבד

מסמך תשובות

- 102 א. כי אין לי חלק ונחלה עמכם.
ב. הלוי הוא שבט קטן ועני.
ג. הלוי נבחר מן העם ומצווה לפרנס אותו.
- 103 א. לא לאכול אבר מן החי – יש לשחוט, אסור אכילת דם.
ב. לא לאכול אבר מן החי – יש לשחוט, את הדם יש לשפוך כמו מים.
ג. רק צבי ואייל מותר לאכול, איסור אכילת דם.
- 104 א. שתהא מצווה קלה חביבה עליך כמצווה חמורה.
א. שתהא מצווה קלה חביבה ולא תהיה חייב לקיימה כמו מצווה חמורה.
ב. מצווה קלה ומצווה חמורה- מצווה חמורה קודמת.
- 105 א. בתפילין יש ארבע בתיים אסור להוסיף לחמישה בתיים, כמו שבלולב יש ארבעה מינים ואסור להוסיף לחמישה. וכן בברכת כהנים יש שלוש ברכות, ואסור להוסיף לארבע ברכות.
ב. בתפילין יש שלוש בתיים, אסור להוסיף לחמש בתיים, כמו שבלולב שלושה מינים ואסור להוסיף לחמישה מינים.
ג. בתפילין ארבע בתיים, אסור להוסיף לחמש בתיים, כמו שבלולב יש ארבעה מינים ואסור להוסיף לחמשה מינים, ובברכת כהנים יש ארבע ברכות, ואסור להוסיף לחמש.
- 106 א. נביא שקר ונשלח כדי לשכנע את העם ללכת בדרכי הגויים
ב. נביא אמת ונשלח כדי לנסות את בני ישראל האם הם מאמינים בה'
ג. נביא שקר ונשלח כדי לנסות את בני-ישראל האם הם מאמינים בה'.
- 107 לימוד רש"י 52
א. 1. התורה דיברה במצב המצוי והרגיל, שבו והמסית פועל בסתר. ודאי שכן, 2. התורה רק ציינה מציאות שהמסית פועל בסתר.
ב. 1. התורה דיברה במצב המצוי והרגיל, שבו המסית פועל בסתר.
2. לא, רק אם הוא הסית בסתר.
ג. 1. התורה דיברה במצב המצוי והרגיל, שבו המסית פועל בסתר.
2. כאשר המסית מבני משפחה אסור להסית בגלוי.
- 108 א. 1. אנשים הדיחו את אנשי העיר וכולם עובדים עבודה זרה.
2. להתעלם מהם.
3. להרוג את תושבי העיר ולשרוף את העיר.
ב. 1. אנשים הדיחו את אנשי העיר וכולם עובדים עבודה זרה.
2. לדרוש ולחקור היטב אם נכונה השמועה.
3. להרוג את תושבי העיר.
ג. 1. אנשים הדיחו את אנשי העיר וכולם עובדים עבודה זרה.

2. לדרוש ולחקור היטב אם נכונה השמועה.
3. להזהיר את תושבי העיר.

תשובות

- 109 א. 1. בהמה טהורה : מפריסה פרסה, משוסעת שסע, מעלה גרה.
2. דג טהור : יש לו סנפיר וקשקשת.
- ב. 1. בהמה טהורה : מפרסת פרסה, שוסעת שסע.
2. דג טהור : יש לו סנפיר וקשקשת.
- ג. 1. בהמה טהורה : מפרסת פרסה, שוסעת שסע, מעלת גרה.
2. דג טהור : יש לו סנפיר.
- 110 א. אוכלים את העופות המוחזקים במסורת מדור לדור שמותר לאוכלם
כגון : נשר, תרנגול, ברווז
- ב. אוכלים את העופות המוחזקים במסורת מדור לדור שמותר לאכלם
כגון : יונה, תרנגול הודו, תרנגול, בת-יענה
- ג. אוכלים את העופות המוחזקים במסורת מדור לדור שמותר לאכלם
כגון : תרנגול, אווז, ברווז, יונה, תרנגול הודו
- 111.
- א. פס' ד' פותח "זאת הבהמה" ובכותרת זו נכנסים הבהמות. וכן פס' ה' הוא המשך לפס' ד' המציין את החיות. מכאן שבהמה זה שם כולל לבהמות וחיות.
- ב. בגלל שהבהמות כתובות בפסוק אחד (ד), והחיות בפסוק ה' סימן שמדובר בשם כולל.
- ג. החיות המתוארות בפס' ה' דומות לבהמות, לכן בהמה זה שם כולל.
- 112
- א. "כי עם קדוש", אף שהנבלה מותרת בהנאה, ורשאי אתה למוכרה אם יש אנשים אחרים שנהגו לא למוכרה, אינך רשאי להתירה בפניהם למוכרה. קדש עצמך במותר לך.
- ב. "כי עם קדוש", אתה תהיה קדוש אם תקפיד גם לא למכור בהמה נבלה לתושב או לנכרי.
- ג. "כי עם קדוש", לא תוכל להיות קדוש אם אתה מוכר בהמה נבלה.
- 113 ב.
- א. שורף את המעשר.
- ב. פודה את המעשר שני בכסף ומעלה את הכסף לירושלים. ובירושלים הוא רוכש מזון בכסף ואוכל שם.

ת ש ו ב ו ת

א.	.1	שמיטת כספים – חובות.
	.2	כאשר מסתיימת שנת השמיטה, אם ראובן חייב לשמעון אלף שקל, שמעון צריך למחול ולוותר על החוב של ראובן.
ב.	.1	שמיטת קרקעות
	.2	
ג.	.1	שמיטת פרוזבול
	.2	

115

- א. 1. נאמר שכאשר יקיימו את רצון ה' לא יהיו אביונים בישראל, ובפס' יא' את רצון ה' אז יהיו אביונים בישראל. 2. קיום מצוות השמיטה.
- ב. 1. בפסוק ד' נאמר שכאשר יקיימו את רצון ה' לא יהיו אביונים בישראל, ובפס' יא' נאמר שכשלא יעשו את רצון ה' אז יהיו אביונים בישראל. 2. קיום מצוות ריבית.
- ג. 1. בפסוק ד' נאמר שכאשר יקיימו את רצון ה' לא יהיו אביונים בישראל, ובפס' יא' נאמר שכשלא יעשו את רצון ה' אז יהיו אביונים בישראל. 2. קיום מצוות צדקה.

116 למוד רש"י

- א. צריך לתת שוב ושוב צדקה, ואפילו נתן 100 פעמים מלשון ריבוי "פתח תפתח".
- ב. פטור מלתת עוד פעם.
- ג. צריך לתת רק פעמיים כי כתוב: "פתח תפתח".

117 למוד רש"י

- א. נכון, צריך לתת לו במתנה, אבל אם לא רוצה לקבל במתנה תן לו הלואה.
- ב. נכון, צריך לתת לו קודם הלואה, ואם הוא לא יעמוד בהחזרים תתן לו במתנה.
- ג. צריך לתת לו במתנה, והלואה אין לתת בכלל.

118 לימוד רש"י

- א. חזרה התורה כדי ללמדנו שני דברים חדשים: 1. אשה עבריה יוצאת בשנה השישית. 2. יש להעניק מתנה רק לעבד שנמכר בגלל עונותיו.
- ב. התורה חזרה כדי ללמד אותנו שהקב"ה לא אוהב שאנשים מוכרים את עצמם לעבדים.
- ג. התורה חזרה כדי ללמדנו שני דברים חדשים: 1. אשה עבריה יוצאת בשנה השישית. 2. מצות הענקת מתנה לעבד בשעה שיוצא לחופשי.

119 למוד רש"י

- א. אין הכוונה כאן לעולם עד שתמות, אלא עד עולם עד שנת היובל השנה ה-50.
- ב. אין הכוונה כאן לעולם עד שתמות, אלא עד עולם עד השנה השישית.
- ג. רק כאשר משפחתו תשוב או אחוזתו והרי אין אפשרות כזאת, לכן כאן הכוונה לעולם, לתמיד.

120

- א. 1. כי הפסוק מדבר על רציעת האוזן. 2. רש"י מלמד שהכוונה "לאמתך תעשה כן" לתת הענקה כמו לעבד ולא רציעת אוזן.
- ב. 1. כי הפסוק מדבר על רציעת האוזן. 2. רש"י מלמד שהכוונה היא שלאמתך תעשה כן, שהאמה תהיה עבד עולם כמו העבד.
- ג. 1. כי הפסוק מדבר על רציעת האוזן. 2. רש"י מלמד שאמה ועבד הם שווים וצריכים לרצוע את אוזנם ולהיות עבדי עולם.

121. א. 1. נשחט בין הערביים 2. שה תמים בן שנה 3. הקרבן נאכל לאחר צאת הכוכבים.
ב. 1. נשחט בצאת הכוכבים 2. שה תמים בן שנה 3. הקרבן נאכל אחר צאת הכוכבים.
ג. 1. נשחט בין הערביים 2. שה תמים בן שנה 3. הקרבן נאכל בין הערבים.

122 למוד רש"י תשובה בשאלה 61

123 למוד רש"י 62

- א. בשול וצליה
ב. בשול בלבד.
ג. צליה בלבד.

124 למוד רש"י 63

- א. 1 הארבעה: הלוי, גר, יתום ואלמנה.
2. שלי הם, של הקב"ה.
3. הלוי חסר נחלה ולאחרים חסר מי שיגן עליהם.
ב. 1. הארבעה: הלוי, גר, יתום ואלמנה.
2. שלי הם, של הקב"ה.
3. כי הקב"ה אוהב אותם.
ג. 1. הארבעה: לוי, כהן, ישראל ועני.
2. שלי הם, של הקב"ה.
3. כי הקב"ה אוהב אותם.

125 למוד רש"י 64

- א. הארבעה: בנד, בתך, עבדך ואמתך.
ב. הארבעה: בנד, בתך, עבדך וגרך.
ג. הארבעה: בנד, בתך, עבדך והיתום.

126

- א. 1. ספירת העומר, 2. ט"ז בניסן ג. שבועות
ב. 1. ספירת העומר 2. ט"ו בניסן ג. יום ירושלים
ג. 1. ספירת העומר 2. ט"ז בניסן 3. סוכות

127

- א. שבעה ימים ומצוות והיית אך שמח
ב. שמונה ימים ומצוות ישיבה בסוכה
ג. שבעה ימים ומצוות ארבעת המינים

128 לימוד רש"י 65

- א. השופטים הם הדיינים הפוסקים את הדין, והשוטרים הם הרודין את העם ע"פ השופטים.
ב. השופטים הם היושבים בבית דין ופוסקים את הדין, והשוטרים הם צבא העם.
ג. השופטים הם הרבנים- החכמים, והשוטרים הם הרודין את העם ע"פ השופטים.

- 129 א. מצוות לא תעשה : לא תטה משפט, לא תכיר פנים, לא תקח שוחד
מצוות עשה : לעשות שלום
ב. מצוות לא תעשה : לא תטה במשפט, לא תכיר פנים, לא תקח שוחד
מצוות תעשה : צדק צדק תרדוף
ג. מצוות לא תעשה : לא תטה משפט, לא תכיר פנים, לא תקח שוחד
מצוות תעשה : שהעני תמיד זוכה.
- 130 א. 1. "אשר יהיה בימים ההם".
2. יפתח היה במדרגתו הרוחנית פחות משמואל, וחובה היתה לציית לו
כמו לשמואל.
ב. 1. אל הכהנים והלוויים.
2. יפתח היה פחות במדרגתו הרוחנית משמואל, וחובה היתה לציית לו
כמו לשמואל.
ג. 1. "אל השופט אשר יהיה"
2. יפתח היה פחות במדרגתו הרוחנית משמואל, וחובה היתה לציית לו
כמו לשמואל
- 131 א. 1) לא ירבה לו סוסים, לא ירבה לו נשים, לא ירבה לו כסף וזהב
2. ללמוד תורה
ב. 1) לא ירבה לו סוסים, לא ירבה לו נשים, לא ירבה לו כסף וזהב
2. ללמוד עם חבר
ג. 1) לא ירבה לו סוסים, לא ירבה לו נשים, לא ירבה לו כסף וזהב
2. לשבת על כסא ממלכתו

- א. אם המלך ישמור את התורה- תאריך ממלכתו, ואם לא ישמור את התורה-לא ימשיך בכהונתו הוא וזרעו.
- ב. אם המלך ישמור את התורה- תאריך ממלכתו, ואם לא ישמור את התורה- בניו לא ימשיכו והוא כן.
- ג. אם המלך ישמור את התורה- מובטח לו שיאריך ימים, ואם לא- ימות מוקדם.

ת ש ו ב ו ת

133

- א.1. הנביא ידבר בשם אלוקים אחרים. 2) מתחייב שיבוא משהוא בעתיד- ולא בא.
2. הנביא ידבר בשם עצמו 2. מתחייב שיבוא משהו בעתיד- והוא בא.
3. הנביא ידבר בשם אלוהים אחרים. 2. צריך לעשות נס ואם לא עשה- סימן שהוא נביא שקר.

134

- 2 א. לנוס שמה כל רוצח 2. ההורג בשגגה 3. שלוש ערי מקלט
- ב. לנוס שמה כל רוצח 2) ההורג בשגגה 3) שערי מקלט 3) הבדיל משה ו3 הבדיל יהושע)

135. לימוד רש"י 68

- א. בכל מקום שיהיו שתי דרכים מפוצלות, יש לשים שלט המכוון לעיר מקלט.
- ב. בכל מקום שיש צומת דרכים, יש לצבוע את הדרך באדום.
- ג. בכל מקום שיהיו שתי דרכים מפוצלות לעיר מקלט, יש לשים שלט אדום האוסר את הכניסה לאדם רגיל.

136. לימוד רש"י

- א. המרחק בין עיר המקלט הראשונה לשניה יהיה כמו המרחק שבין השניה לשלישית, ומהשלישית עד סוף גבול א"י. (מרחק שווה בין ערי המקלט).
- ב. "ושלשת" מלשון שלוש- לעשות שלוש ערי מקלט.
- ג. "ושלשת" מלשון שלוש כפול שלוש, שהן סה"כ תשע ערי מקלט שיהיו בארץ ישראל.

137.

- א. הברזל נשמט מן הקת (העץ). 2. הברזל הוריד חתיכה מהעץ הנגדע וזה פגע באדם.
- ב. 1. הברזל נשמט מן הקת (העץ). ב) העץ נפל בזמן שגדעו אותו על האדם.
1. הברזל נשמט מן הקת (העץ). 2. הברזל הוריד חתיכה מן הקת, וזה פגע באדם.

138

- א. 1. מצווה קלה- לא תשנא, מצווה חמורה- שפיכות דמים. 2. "והכהו נפש".
- ב. 1. מצווה קלה- לא תשנא, מצווה חמורה- שפיכות דמים. 2. "וארב לוי".
- ג. 1. מצווה קלה- לא תשנא, מצווה חמורה- שפיכות דמים. 2. "ומת".

139. לימוד רש"י 72

- א. 1. עד אחד כי הפסוק מדגיש עד אחד בלבד. 2. שני עדים שאין הכתוב מצין עד אחד, ומדובר בבי"ד של שני עדים.

- ב. 1. שני עדים, כי זה בנין אב. 2. שני עדים- כשאין הכתוב מציין עד "אחד" מדובר בבי"ד של שני עדים.
ג. שני עדים, עד אחד לכל עוון.

תשובות

140

- א. עין בעין הכוונה לממון ולא להוציא את העין.
ב. הכוונה לעין ממש.
ג. עין בעין הכוונה, למחיר הטיפול הרפואי בעין.

141

- א. 1) בנה בית חדש, נטע כרם ולא חללו, ארש אשה ולא לקחה. הירא ורך הלבב.
2) עץ מאכל.
ב. 1) בנה בית חדש, נטע כרם ולא חללו, ארש אשה ולא לקחה. הירא ורך הלבב.
2) עץ שאינו עץ מאכל.
ג. 1) בנה בית חדש, נטע כרם ולא חללו, ארש אשה ולא לקחה. הירא ורך הלבב.
2) כל עץ פיקוח נפש.

142. א. 1. קריאה לשלום, שבעת העמים הציווי להרוג אותם, במצור אסור להשחית

עץ מאכל.

2. בני ישראל מפחדים להכנס לארץ ישראל

ב. 1. קריאה לשלום, שבעת העמים הציווי להרוג אותם, במצור אסור להשחית עץ מאכל.

2. כדי שלא ישכחו את המצוות הקשורות למלחמה

ג. 1. קריאה לשלום, שבעת העמים הציווי להרוג אותם, במצור אסור להשחית עץ מאכל.

2. בני ישראל עומדים להכנס לארץ ישראל ושם יהיו מלחמות ולכן הם זקוקים להנחיות.

תשובות

143

- א. כהן הנמשח לכך, ונקרא משוח מלחמה.
ב. כהן גדול.
ג. כהן הדיוט.

144

- א. "ואל תערצו" מפני קול הצווחות שהיו צווחים בקולם.
ב. "ואל תערצו" מפני קול החרבות.

ג. "ואל תערצו" מפני כל האנשים הרבים.

145

- א. ר"ע מפחד מהמלחמה והקרבות. ר"י מפחד מהעבירות שעשה.
- ב. ר"ע מפחד מהעבירות שעשה. ר"י מפחד מהמלחמה והקרבות.
- ג. ר"ע מפחד מהמלחמה והקרבות. ר"י מפחד שאין לו מספיק מצוות.

146

- א. במלחמת רשות יש לקרוא לשלום, במלחמת שבעת העמים חובה להחרים.
- ב. במלחמה תמיד קוראים לשלום ורק אח"כ נלחמים.
- ג. במלחמת רשות יש לקרוא לשלום, וגם במלחמת שבעת העמים יש לקרוא לשלום.

147

- א. עגלה בת שנה לבנה.
- ב. עגלה שלא חרשו בה ולא סחבה משא על כתפיה.
- ג. עגלה שלא קשרו אותה בחבלים.

148 למוד רש"י 78

- א. זקני העיר לא הרגו אותו, אלא אמרו שלא ראו אותו ושלחו אותו מחוץ לעיר ללא מזון וליווי.
- ב. זקני העיר אכן הרגו אותו, כי הם אחראים לדאוג לליווי של האדם.
- ג. זקני העיר לא הרגו אותו, אלא הם היו הנציגים של העם האחראים למותו.

149

- א. כדי שתהיה יפה ויוכל להתחתן אתה
- ב. כדי שתהיה מכוערת ואז לא ירצה אותה
- ג. כדי שתהיה יפה ואז יוכל לגייר אותה

150

- א. מצוות השבת אבידה, ואסור לך התעלם מאבידת אחיך, ובפסוק ב' כתוב שדורש ממוצא האבידה לשמרה עד אשר ידרוש אותה בעל האבידה.
- ב. מצוות עזרה לחמור ולשור ובפסוק ב' כתוב שדורש ממוצא האבידה להכניס אותה לביתו.
- ג. מצוות השבת אבידה ובפסוק ב' כתוב שאם המציאה היא לא בע"ח יש להכניסה לביתך.

152 למוד רש"י 79

- א. הקמת הבהמה והטענת המשא שנפל.
- ב. הקמת הבהמה עזרה גם לאדם שנפלה לו הבהמה.
- ג. הטענת המשא שנפל וליווי האדם עד לביתו.

153 למוד רש"י 80

- א. כאשר בעל החמור אינו מסייע בטעינה, ולומדים זאת מהמילים "הקם תקים עמו".
ב. כאשר בעל החמור מת, ולומדים זאת מהמילים "הקם תקים עמו".
ג. כאשר בעל החמור ברת, ולומדים זאת מהמילים "הקם תקים עמו".

ת ש ו ב ו ת

- 154 א. עשה שלח תשלח את האם והבנים תקח לך. לא תעשה: לא להרוג את הגוזלות
ב. עשה: לקחת את האם על הבנים. לא תעשה: לא לשלח את הגוזלות
ג. עשה: שלח תשלח את האם והבנים תקח לך. לא תעשה: לא תקח האם על הבנים.

155 למוד רש"י 81

- א. 1. מפני שאין הוצאות על קיומה, ומצוות כיבוד הורים. 2. אם במצווה קלה יש שכר גדול, קל וחומר במצוות שקשה לקיימן.
ב. 1. מפני שאין הוצאות על קיומה, מצוות השבת אבידה. 2. אם במצווה קלה יש שכר גדול, קל וחומר במצוות שקשה לקיימן.
ג. 1. מפני שאין הוצאות על קיומה, מצוות אהבת השם. 2. אם במצווה קלה יש שכר גדול, קל וחומר במצוות שקשה לקיימן.

156 למוד רש"י 82

- א. שילוח הקן- שילוח האם, מצות מעקה- גדר סביב לגג ומצוות כרם.
ב. שילוח הקן- שילוח הגוזלים, מצות מעקה- מעקה בטחון לאנשים מבוגרים, מצות כרם.
ג. שילוח הקן- שילוח האם, מצות מעקה- מעקה בטחון לאנשים מבוגרים, מצות כרם.

157 למוד רש"י 83

- א. מצווה גוררת מצווה, אם אדם מתחיל מצווה אחת, הוא ממשיך במצוות נוספות.
ב. אלה הן המצוות שיש עליהן את השכר הגדול ביותר.
ג. אלה הן מצוות עשה בלבד.

158 א. לא לעשות את המעקה בצבע דמים - אדום.

- ב. לא לעשות מעקה כאשר הוא עולה הרבה דמים – כסף.
ג. אדם שלא עושה מעקה, יכול לגרום למיתה של אדם אחר, וזה יהיה באחריותו.

- 159 א. 1. כלאי זרעים, כלאי בהמה, כלאי בגדים. 2) שעטנז – לשון שעמום.
ב. 1. כלאי זרעים וכרם, כלאי בהמה, כלאי בגדים. 2) שעטנז- לשון עירוב.
ג. 1. כלאי זרעים, כלאי בהמה, כלאי בגדים. 2) שעטנז – לשון טויה פגומה.

160

- א. ליהודי שאינו שומר מצוות

ב. לגר
ג. לנכרי

161 למוד רש"י 84

- א. מדובר בפועל שקוטף פירות לכליו של בעל הבית בזמן הבציר.
ב. מדובר בכל אדם שרוצה להכנס לשדה.
ג. מדובר באדם שבא עיף ורעב מדרך ארוכה.

תשובות

- 162 א. משכון, עירוב, חפץ שהמלווה לוקח מהלווה להבטיח את החזרת החוב.
ב. משכון, עירבון, חפץ שהלווה לוקח.
ג. בגדים חזקים עשויים מחוט עבה.

163 למוד רש"י 86

- א. תלוי מה הוא העבוט, אם הוא כסות לילה, יש להחזיר לו בשקיעה. ואם הוא כסות יום, יש להחזיר לו עם הזריחה.
ב. כל אדם יכול לבחור לפי שתי האפשרויות.
ג. תלוי מה המחיר של העבוט.

- 164 א. לנושה מותר לבוא לחייב רק בלילה. 2. צריך להחזיר את החפץ ביום.
ב. אסור לו ללכת לדרוש את החוב מן העני (2 אסור לו להחזיר לעני.
ג. (1 לנושה אסור ללכת אל ביתו של החייב כדי לשעבד את חפציו.
(2) הוא צריך להחזיר את החפץ לקראת הערב אם הוא משתמש בו בלילה.

תשובות רשי בלבד

(87)

- א. אפילו שהתורה נתנה לו רשות להכות אסור לו להוסיף אפילו מכה אחת, וקל וחומר שאסור להכות את חברו ללא סיבה.
ב. יש חשש שאם יוסיף מכות זה יפגע בפסיקת בית הדין.
ג. כדי לא להתרגל לתת עונש מלקות לאדם.

(88)

- א. עד לפני ביצוע גזר דין נקרא רשע ולאחר גזר דין נקרא "אחיד".
ב. עד לפני ביצוע גזר דין נקרא רשע, ולאחר שהוא מת נקרא "אחיד".
ג. כל זמן שהוא לא חזר בתשובה נקרא רשע, וברגע שהתוודה נקרא "אחיד".

(89)

- א. אסור לחסום את פיו של השור בזמן שהוא דש את התבואה כדי שלא יאכל, הכתוב נתן רק דוגמא, והדין קיים גם בדברים אחרים.
ב. אסור לחסום את פיו של השור בזמן שהוא דש את התבואה כדי שלא יאכל, הכתוב מדבר רק על ההווה.
ג. אסור לחסום את פיו של השור בזמן שהוא משתולל, הכתוב נתן רק דוגמא.

(90)

- א. כאשר יש אנשים רבים, סופם לבוא לידי מכות "כי ינצו".
ב. כאשר יש אנשים רבים, צריך להזהר מ"ללכת מכות".
ג. כאשר יש אנשים רבים, מומלץ להתרחק מן המקום.

(91)

- א. 1. שבעת המינים 2. ארץ.
- ב. 1. כל הפירות. 2. מראשית.
- ג. 1. שבעת המינים. 2. מראשית.

(92)

- א. הקב"ה מעניש את הגוים על מחשבות ותכנונים רעים, אפילו שלא עשו אותם.
- ב. הקב"ה מעניש דוקא את לבן, כי הוא רימה את יעקב.
- ג. הקב"ה הופך מחשבה של לבן למעשה, כי לבן תמיד היה עושה צרות ליעקב.

(93)

- א. ארמי- הוא לבן, אבד- ביקש לעקור הכל, אבי הוא יעקב.
- ב. ארמי- הוא לבן, אבד- ביקש לעקור הכל, אבי- הוא ה'.
- ג. ארמי- הוא בתואל, אבד- ביקש לעקור הכל, אבי- הוא ה'.

(94)

- א. משה אמר לבני ישראל שצריך שבכל יום תהיה התורה חביבה עליכם, כאילו קבלתם אותה היום מהר סיני.
- ב. להזכיר להם את מעמד הר סיני.
- ג. להזכיר להם את החיוב על קיום המצוות שנתחיבו ב"נעשה ונשמע".

(95)

- א. מזלזל באביו ואמו.
- ב. מקלל אביו ואמו.
- ג. מוציא שם רע על הוריו.

(96)

- א. אדם שלא יודע מה לעשות ומקבל עצה רעה.
- ב. אדם שלא יודע מה לעשות ומתיעץ עם עוור.
- ג. עוור שמתיעץ עם אדם שרואה.

(97)

- א. 1. על האומר לשון הרע. 2. מרים דיברה לשון הרע על משה.
- ב. 1. על מכה רעהו בחושך. 2. מרים דיברה לשון הרע על משה.
- ג. 1. על האומר לשון הרע. 2. מרים שמרה על משה כשהיה ביאור.

(98)

(99)

- א. משום שהשמים והארץ הם קיימים לעולם.
- ב. כי בני אדם רואים את השמים ואת הארץ.
- ג. העונש בא מן השמים ומן הארץ- האדמה.